

Пам'ятка з безпечного використання засобів захисту рослин та агрохімікатів

Для попередження негативного впливу на оточуюче середовище суб'єкти господарювання повинні здійснювати свою діяльність неухильно дотримуючись вимог природоохоронного законодавства України та нормативних актів у сфері природокористування.

Діяльність, пов'язана із засобами захисту рослин, регламентована Законом України «Про пестициди та агрохімікати», Законом України «Про захист рослин», Законом України «Про бджільництво», Державними санітарними правилами «Транспортування, зберігання та застосування пестицидів у народному господарстві», затвердженими наказом Міністерства охорони здоров'я України від 03.08.1998 №1 (ДСП 8.8.1.2.001-98), Державними санітарними правилами авіаційного застосування пестицидів і агрохімікатів у народному господарстві України, затвердженими наказом Міністерства охорони здоров'я України від 18.12.1996 № 382.

З метою недопущення порушень санітарного та природоохоронного законодавства під час проведення польових робіт РЕКОМЕНДУЄМО:

Забезпечити виконання вимог щодо допуску до робіт з пестицидами

- До всіх видів робіт, пов'язаних із застосуванням пестицидів, допускати осіб, що пройшли медичний огляд і не мають протипоказань, не допускати до роботи осіб, молодших 18 років, вагітних жінок та матерів-годувальниць, осіб після хірургічних операцій (упродовж року) та тих, хто має медичні протипоказання.
- Всі особи, які працюють з препаратом, повинні мати посвідчення (допуск) на право здійснення робіт з пестицидами та агрохімікатами, що пройшли спеціальну підготовку в Держпродспоживслужбі (періодичність навчання – раз на 2 роки).
- Категорично заборонено допускати до роботи осіб у нетверезому стані.

- Перед використанням будь-якого препарату необхідно обов'язково ознайомитися з інформацією на тарній етикетці та чітко дотримуватися вказаних на ній інструкцій.

Приготування робочих розчинів та обробка ділянок

- **Зберігати** препарати відповідно до рекомендацій виробника: в закритій цілій непошкодженій упаковці виробника при температурі від 0 до +30°C у сухому прохолодному складському приміщенні для пестицидів (згідно вимог ДБН в.2.2-7-98), яке має припливно-витяжну вентиляцію, подалі від нагрівальних приладів, окремо від харчових продуктів та кормів.
- **Приготування** робочих розчинів препаратів необхідно проводити на спеціально обладнаному пункті (майданчику) з твердим покриттям, дотримуючись чітких вказівок на тарній етикетці (норми, способу приготування). Доцільно обладнати стік поверхневих вод у спеціальні бетоновані резервуари (не в полі). Робочий розчин препарату слід готувати на спеціально обладнаних механізованих розчинних вузлах або пунктах з використанням засобів механізації виробничих процесів. Тару з-під препарату слід тричі прополоскати водою, а промивні води додати в бак обприскувача, перш ніж наповнити його до необхідного об'єму;
- Не використовувати для інших потреб ємності, тару та інвентар, за допомогою яких готували та застосовували робочий розчин.
- До ділянок обробок розчини препаратів повинні доставлятися в спеціальних ємностях. Заправка та завантаження апаратів повинні виключати протікання або розсипання пестицидів.
- Ділянки, що обробляються, в період проведення робіт повинні бути обладнані попереджувальними написами (радіус 200 м від межі ділянки).
- Місця для відпочинку та вживання їжі необхідно обладнати на відстані понад 200 м від межі застосування пестицидів, забезпечити бачками з питною водою, рукомийником і медичною аптечкою.

- Всі роботи з пестицидами слід проводити винятково в ті години доби, які вказані на тарній етикетці, та при рекомендованій швидкості вітру.
- Зона санітарного розриву від населених пунктів, тваринницьких комплексів, місць проведення ручних робіт з догляду за сільгоспкультурами, водойм і місць відпочинку при вентиляторному обприскуванні повинна бути не менше 500 м, при штанговому обприскуванні та гербігації дощуванням – 300 м. При застосуванні аерозольних генераторів регульованої дисперсності санітарно-захисні зони повинні відповідати вимогам, зазначеним в інструкції для конкретного виду апаратури; обробка посівів у цих зонах допускається при напрямку вітру від населених пунктів та інших об'єктів, що підлягають санітарному захисту.
- **Примітка.** Категорично **забороняється** застосовувати пестициди в межах зони санітарної охорони поверхневих і підземних джерел господарсько-питного водопостачання (колодязі, свердловини) (див. вимоги Постанови Кабінету Міністрів України від 18 грудня 1998 року № 2024 «Про правовий режим зон санітарної охорони водних об'єктів» та п. 15.3 ДБН В.2.5-74:2013 «Водопостачання. Зовнішні мережі та споруди»).
- **Не допускайте потрапляння препаратів та їх залишків у поверхневі води, стоки та ґрунтові води.**
- Після обприскування необхідно здійснити очищення обприскувача від робочого розчину. Для цього необхідно визначити площу, придатну для обприскування водою після промивання внутрішньої поверхні бака обприскувача і миття зовнішніх поверхонь обприскувача (дотримуючись рекомендацій, вказаних в посібнику з експлуатації обприскувача). Площа для очищення обприскувача повинна знаходитися на необробленій або на останній обробленій площі під культурою, на якій дозволено застосування конкретного пестициду. Також необхідно переконатися, що немає ризику

перевищення максимальної рекомендованої норми витрати для культури, що підлягає захисту обраної площі.

Індивідуальний захист та домедична допомога

- Всі роботи виконувати з використанням спецодягу, взуття й засобів індивідуального захисту (фільтруючий респіратор, окуляри захисні, гумові рукавички). Тривалість роботи, пов'язана з препаратом, не повинна перевищувати 6 годин на добу. По закінченні робіт необхідно зняти з себе одяг, взуття, ЗІЗ та прийняти душ. Взуття промити проточною водою з використанням мийних засобів, рукавички знешкодити за допомогою мильно-содового розчину.
- Перша допомога включає заходи, які можуть бути здійснені силами працюючих (самодопомога, взаємодопомога).
- Особи, в яких з'явилися перші ознаки нездужання (слабкість, нудота, прискорене серцебиття, утруднення дихання, порушення координації руху тощо), повинні бути відсторонені від роботи, виведені із зони забруднення, їм необхідно надати першу допомогу, яка відповідає тяжкості стану. Збережіть контейнер від пестициду із розбірливою етикеткою, назвою препарату і діючої речовини для передачі медичному працівнику.
- Якщо немає небезпеки потрапляння препарату до організму через шкіру або дихальні шляхи, необхідно обережно зняти з потерпілого забруднений одяг і респіратор, забезпечити тепло і стан спокою. Постраждалого слід перенести на свіже повітря, відпустити тісний одяг; не допускати охолодження потерпілого. Якщо потерпілий не дихає або дихання дуже слабке, необхідно застосувати штучне дихання. Перед штучним диханням протерти або промити рот потерпілого водою, щоб уникнути забруднення. Штучне дихання виконують один раз на п'ять секунд. Контролюють пульс. Якщо пульс відсутній, необхідно провести серцево-легеневу реанімацію. Ця процедура повинна виконуватися особою, яка володіє практичними

навичками. Швидкість має вирішальне значення. Терміново звернутись до лікаря!

- Якщо у потерпілого судоми, необхідно спостерігати за його диханням, тримати підборіддя так, щоб дихальні шляхи залишалися вільними. Якщо судоми тривають, слід покласти потерпілого на бік і підтримувати голову так, щоб дихальні шляхи були відкритими. Заборонено давати потерпілому алкоголь в будь-якій формі.
- При потраплянні препарату на шкіру та одяг слід змити його струменем води. Спочатку зняти взуття, потім одяг. Взуття може затримувати хімічні речовини, які поглинаються шкірою. Повністю вимити шкіру і волосся водою з милом.
- При потраплянні препарату в очі необхідно при відкритих повіках негайно промити очі слабким струменем чистої проточної води. Повернути голову так, щоб вода з препаратом не перетікала від одного ока до іншого, продовжувати промивання з перервами впродовж 15 хвилин або більше. У воду для промивання очей забороняється додавати хімічні речовини або ліки.
- При потраплянні препарату до шлунку слід негайно викликати лікаря. Не викликати блювання, якщо потерпілий знаходиться в комі або несвідомому стані. Якщо потерпілий може ковтати, негайно дати випити декілька склянок води з активованим вугіллям, а потім шляхом подразнення задньої стінки глотки викликати блювання. Слід повторити це декілька разів для повного видалення препарату зі шлунку, після чого дати випити потерпілому склянку води з розчиненими в ній 4-5 пігулками карболену або активованого вугілля (2 столові ложки), а потім сольове проносне (20 г глауберової солі або сірчаної кислоти магнезії на 1/2 склянки води).
- Після надання першої допомоги потерпілого слід доставити до найближчого медпункту або лікарні. Лікування симптоматичне. Спеціального антидоту немає.

Усунення розсипання, розливу, поводження з використаною тарою

- У випадку **розсипання препарату** необхідно зібрати його залишки совком у спеціальну ємність з кришкою. Залишок препарату та верхній прошарок ґрунту перенести в спеціальну тару або діжку в окреме місце і передати на утилізацію спеціальним організаціям, які мають відповідну ліцензію.
- У випадку **розливу препарату** необхідно зібрати його залишки за допомогою сорбенту (кальцинована сода, на крайній випадок – ганчір'я), зібрати совком у спеціальну ємність з кришкою. Забруднену поверхню вимити водою з милом, промивні води зібрати в ємність для забруднених вод. Залишок препарату, сорбент, верхній прошарок ґрунту та промивні води перенести в спеціальну тару в окреме місце і передати на утилізацію спеціальним організаціям, які мають відповідну ліцензію.
- Хімічні засоби захисту рослин, такі, як пестициди та агрохімікати, – це товари сезонного використання, і їх тара повинна гарантувати збереження якості продукту навіть при довгостроковому зберіганні. Тому пестициди та агрохімікати фасуються в спеціальну тару з полімерних матеріалів. Після втрати споживчих властивостей вона підлягає утилізації. Використання її для зберігання води, харчових продуктів, кормів для тварин та інших побутових потреб категорично забороняється.
- На території сільгосп підприємств повинні бути передбачені приміщення для тимчасового зберігання тари з твердим водонепроникним покриттям та обладнанням, що виключає забруднення навколишнього середовища при зберіганні відходів. Надалі порожня тара з-під пестицидів та агрохімікатів повинна бути передана за договором компанії, яка професійно займається утилізацією небезпечних відходів. Збору і відправленню на зазначені підприємства також підлягають забруднений картон, паперові і джгутові матеріали.

- Звертаємо Вашу увагу на те, що для вирішення питань **БЕЗКОШТОВНОГО** збирання (приймання), перевезення, зберігання та знешкодження пластикової тари з-під продукції нашого виробництва Ви маєте право звернутись безпосередньо на безкоштовну гарячу лінію за телефоном: 0 800 301 401.

Для уникнення загроз здоров'ю людини та безпеці навколишнього природного середовища слід дотримуватися **ВСІХ** вимог і рекомендацій.

Відповідальність за порушення санітарних норм під час зберігання та застосування пестицидів і мінеральних добрив передбачена статтею 42 Кодексу України про адміністративні правопорушення, а також ст. 325 Кримінального кодексу України.